

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
GIOVANNI PITRUZZELLA
föredraget den 10 januari 2019¹

Mål C-614/17

**Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego
mot
Industrial Quesera Cuquerella SL,
Juan Ramón Cuquerella Montagud**

(begäran om förhandsavgörande från Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien))

”Begäran om förhandsavgörande – Skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel – Skyddad ursprungsbeteckning (SUB) ’Queso Manchego’ – Användning av kännetecken som kan anspela på den region som den skyddade ursprungsbeteckningen har anknytning till – Begreppet normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument”

1. Några få månader efter domen av den 7 juni 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, nedan kallad domen Scotch Whisky Association), har domstolen ånyo ombetts att meddela förhandsavgörande beträffande tolkningen av begreppet anspelning i unionens lagstiftning om skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) och geografiska beteckningar (SGB).² Den hänskjutande domstolen önskar framför allt få klarhet i huruvida användningen av kännetecken eller bilder som hänvisar till det geografiska referensområdet för en skyddad ursprungsbeteckning vid marknadsföring av produkter som liknar dem som omfattas av denna skyddade ursprungsbeteckning kan anses utgöra sådan anspelning på en skyddad ursprungsbeteckning som är förbjuden enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006.³ Genom förevarande begäran om förhandsavgörande ställs även den känsliga och nya frågan om inom vilka gränser som en aktör som är etablerad i det geografiska referensområdet för en skyddad ursprungsbeteckning får använda kännetecken som kan anspela på detta område vad gäller produkter (identiska eller jämförbara) som tillverkas där, men som inte omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen.

1 Originalspråk: italienska.

2 Nedan kommer jag att använda uttrycken ”skyddade beteckningar” och ”registrerade beteckningar” för att gemensamt hänvisa till skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) och geografiska beteckningar (SGB).

3 Rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 93, 2006, s. 12). Förordning nr 510/2006 har från och med den 3 januari 2013 ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 343, 2012, s. 1).

Tillämpliga bestämmelser

2. I artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, med rubriken ”Skydd”, föreskrivs följande:

”1. Registrerade beteckningar skall skyddas mot följande:

...

b) Varje obehörigt bruk, imitation eller anspelning, även när produktens verkliga ursprung anges eller det skyddade namnet har översatts eller åtföljs av uttryck som ’stil’, ’typ’, ’metod’, ’sådan som tillverkas i’, ’imitation’ eller dylikt.

...”

3. I artikel 14.1 första stycket i förordning nr 510/2006 stadgas att ”[n]är en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning registreras i enlighet med denna förordning, skall en ansökan om registrering av ett varumärke som motsvarar något av de fall som avses i artikel 13, och som avser samma produktklass, avslås om ansökan om varumärkesregistrering lämnas in efter den dag då ansökan om registrerad ursprungsbeteckning eller geografisk beteckning överlämnats till kommissionen”. I andra stycket preciseras att ”[v]arumärkesregistrering som har skett i strid med vad som sägs i föregående stycke skall förklaras ogiltig”. I punkt 2 i samma artikel stadgas att ”[m]ed vederbörlig hänsyn till gemenskapslagstiftningen får ett varumärke, vars användning motsvarar något av de fall som avses i artikel 13, fortsätta att användas trots registreringen av ursprungsbeteckningen eller den geografiska beteckningen, om ansökan har lämnats in eller om varumärket har registrerats eller, i enlighet med den tillämpliga lagstiftningen, i god tro har förvärvats genom användning inom gemenskapen före dagen för skyddet i ursprungslandet ...”.⁴

Förfarandet i det nationella målet och tolkningsfrågorna

4. Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (nedan kallad Fundación), klagande i det nationella målet, inledde gentemot Industrial Quesera Cuquerella S.L. (nedan kallat IQC) och Juan Ramón Cuquerella Montagud, genom en enda talan,⁵ följande förfaranden i syfte att skydda den skyddade ursprungsbeteckningen ”Queso Manchego”⁶ som Fundación har till uppgift att förvalta, närmare bestämt:

– en fastställsetalan där klaganden yrkade att domstolen skulle slå fast att de etiketter som IQC använde för att identifiera och marknadsföra ostarna ”Adarga de Oro”, ”Super Rocinante” och ”Rocinante”, vilka inte omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen ”Queso Manchego”, samt nämnda bolags användning av benämningen ”Quesos Rocinante” på sin webbplats för att beteckna såväl ostar som omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen ”Queso Manchego” som ostar som inte omfattas av denna beteckning⁷ innebär ett intrång i rätten till den sistnämnda enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006

⁴ Artiklarna 13.1 och 14.1 i nu gällande förordning nr 1151/2012 innehåller bestämmelser som, såvida det är av betydelse för förevarande begäran om förhandsavgörande, i huvudsak är identiska med dem i artiklarna 13.1 och 14.1 i förordning nr 510/2006.

⁵ Det framgår av de handlingar i det nationella målet som har tillställts domstolen att talan väcktes år 2012. Då det saknas mer detaljerade uppgifter måste man förlita sig på den hänskjutande domstolens bedömning – som inte har bestritts av parterna i det nationella målet – enligt vilken det är förordning nr 510/2006, och inte förordning nr 1151/2012, som i tidsmässigt hänseende (*ratione temporis*) är tillämplig på det nationella målet. Som redan har påpekats är de bestämmelser i förordning nr 510/2006 som domstolen ombes att tolka under alla omständigheter i huvudsak identiska med motsvarande bestämmelser i förordning nr 1151/2012.

⁶ Den skyddade ursprungsbeteckningen ”Queso Manchego” registrerades genom kommissionens förordning (EG) nr 1107/96 av den 12 juni 1996 om registrering av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar enligt förfarandet i artikel 17 i rådets förordning (EEG) nr 2081/92 (EGT L 148, 1996, s. 1).

⁷ Fundación har i synnerhet bestritt användningen av benämningen ”Rocinante” i såväl domännamnet som i själva innehållet på IQC:s webbplats (www.rocinante.es) samt återgivningen av karaktäristiska inslag i landskapet i La Mancha.

– en talan där klaganden yrkade att domstolen delvis skulle ogiltigförklara handelsnamnet "Rocinante" och två nationella ord- och figurmärken⁸, som återger samma beteckning, av de skäl som anges i artikel 14 i förordning nr 510/2006

– en talan för att förhindra illojal konkurrens och åtgärda konsekvenserna av denna.

5. Inom ramen för fastställetal, där tolkningsfrågorna har ställts, bestred motparterna att de ord- och figurmärken som användes på etiketterna och på IQC:s webbplats anspelade på den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego". De gjorde gällande att IQC är ett företag som är etablerat i regionen La Mancha och därför har rätt att använda symboler som har anknytning till denna region.

6. Domstolen i första instans ogillade Fundacións talan av två skäl, dels på grund av att de ord- och figurkännetecken som IQC använde inte uppvisar någon visuell eller fonetisk likhet med beteckningarna "Queso Manchego" eller "La Mancha", dels på grund av att dessa kännetecken innebar en anspelning på La Mancha, men inte på den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego". Det överklagande som Fundación ingav mot den dom som meddelades i första instans ogillades av Audiencia Provincial de Albacete (appellationsdomstolen i provinsen Albacete, Spanien), som även den fann att det inte föreligger någon anspelning på den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego", då det inte förekommer några ordkännetecken som uppvisar en visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet med denna beteckning. Enligt domstolen i andra instans ska IQC:s användning av symboler som anspelar på regionen La Mancha, men inte på produkter som omfattas av den ifrågasatta skyddade ursprungsbeteckningen, anses vara laglig, eftersom de produkter som saluförs av IQC och för vilka dessa symboler används tillverkas i nämnda region. Anspelningen på kvalitén och anseendet hos ostarna från La Mancha innebär inte någon anspelning på den kvalitet och det anseende som de ostar som omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego" åtnjuter.

7. Fundación överklagade domen från Audiencia Provincial de Albacete till Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien).

8. I begäran om förhandsavgörande lägger Tribunal Supremo (Högsta domstolen) fram följande överväganden: i) Ordet "manchego" är det adjektiv som på spanska används för bland annat produkter som kommer från La Mancha, som är en spansk region. I denna region utgör tillverkningen av ost av får mjölk, som sker genom användning av vissa metoder för framställning och lagring, en tradition. ii) La Mancha är den region där större delen av Miguel de Cervantes berömda roman "Don Quijote de la Mancha"⁹ utspelar sig. iii) Cervantes fysiska beskrivning av romanens huvudperson överensstämmer med den riddare som är avbildad på etiketten till osten "Adarga de Oro". iv) Det spanska ordet "adarga", som numera är föråldrat, används av Cervantes för att beteckna den sköld som Don Quijote använder. v) "Rocinante", som är ett ord som även det förekommer på etiketterna till vissa av de ostar som saluförs av IQC, är namnet på Don Quijotes häst. vi) I ett av de mest kända kapitlen i Cervantes roman slåss Don Quijote mot väderkvarnar, som är ett karaktäristiskt inslag i landskapet i La Mancha och finns på några av de etiketter som används av IQC samt på IQC:s webbplats.

9. Tribunal Supremo (Högsta domstolen) vill först och främst få klarhet i huruvida anspelningen på en skyddad ursprungsbeteckning även kan ske enbart på grund av användningen av figurkännetecken, och följaktligen främst vara av begreppsmässig art, vilket Fundación har gjort gällande i det nationella målet. Tribunal Supremo (Högsta domstolen) vill för det andra få klarhet i huruvida användningen av ord- och figurkännetecken som anspelar på regionen La Mancha vid marknadsföringen av ostar

8 I de ifrågasatta varumärkena, som är registrerade för produkterna "ost och mjölkprodukter" (klass 29 i Niceöverenskommelsen) och "transport, förvaring och distribution av ost och mjölkprodukter" (klass 39 i Niceöverenskommelsen), förekommer ordet "Rocinante" i en cirkelformad teckning med en häst i förgrunden och en slätt med en färhjord och väderkvarnar i bakgrunden. Av begäran om förhandsavgörande framgår att båda varumärkena har prioritetsdatum efter registreringen av den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego".

9 Gavs ut i två delar i Madrid år 1605 och år 1615 med originaltiteln "*El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*".

innebär en anspelning på den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego" och, som en konsekvens därav, huruvida tillverkare av ostar som omfattas av denna beteckning har monopol på att använda nämnda kännetecken även i förhållande till andra tillverkare som är etablerade i denna region vars produkter inte omfattas av den ifrågakvarande skyddade ursprungsbeteckningen. Tribunal Supremo har i detta sammanhang påpekat att ett jakande svar på denna fråga kan utgöra en begränsning av den fria rörligheten för varor, medan ett nekande svar kan försvaga det skydd som skyddade ursprungsbeteckningar åtnjuter och inverka menligt på funktionen att ge upplysningar om produkternas kvalitet som dessa beteckningar är ett uttryck för. Avslutningsvis önskar den hänskjutande domstolen få klarhet i vilken konsumentgrupp som ska beaktas när det prövas huruvida det föreligger en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, i synnerhet i det fall där de ifrågakvarande produkterna med den skyddade ursprungsbeteckningen i första hand är avsedda att konsumeras i den medlemsstat där de tillverkas.

10. Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Supremo (Högsta domstolen), genom beslut av den 19 oktober 2017, att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1) Måste en sådan anspelning som är förbjuden enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 ske genom användning av beteckningar som uppvisar en visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet med den skyddade ursprungsbeteckningen, eller kan den ske genom användning av figurkännetecken som anspelar på ursprungsbeteckningen?
- 2) När det rör sig om en skyddad ursprungsbeteckning av geografisk karaktär (artikel 2.1 a i förordning nr 510/2006) och det rör sig om samma produkter eller jämförbara produkter, kan då användningen av kännetecken som anspelar på den region som den skyddade ursprungsbeteckningen har anknytning till anses utgöra en anspelning på den skyddade ursprungsbeteckningen i sig i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning [nr] 510/2006, vilken är otillåten även om den som använder sig av dessa kännetecken är en tillverkare som är etablerad i den region som den skyddade ursprungsbeteckningen har anknytning till men vars produkter inte omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen på grund av att de inte uppfyller de kriterier avseende annat än geografiskt ursprung som anges i produktspecifikationen?
- 3) Ska begreppet normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument, som den nationella domstolen ska utgå från när den bedömer om det föreligger en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, anses syfta på en europeisk konsument eller kan det enbart syfta på en konsument i den medlemsstat där den produkt som ger upphov till anspelningen på den skyddade geografiska beteckningen tillverkas eller som den skyddade ursprungsbeteckningen har anknytning till geografiskt och där produkten i första hand konsumeras?”

Förfarandet vid domstolen

11. Parterna i det nationella målet, den franska regeringen, den tyska regeringen, den spanska regeringen samt kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden i enlighet med artikel 23 i domstolens stadga. Med undantag för den tyska regeringen har dessa yttrat sig vid förhandlingen den 25 oktober 2018.

Bedömning

Kort sammanfattning av relevant rättspraxis

12. Innan tolkningsfrågorna prövas är det nödvändigt att kort gå igenom milstolparna i domstolens praxis angående skydd av skyddade beteckningar mot anspelning.

13. Domstolen uttalade sig för första gången om begreppet anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 2081/92,¹⁰ som ersattes av förordning nr 510/2006, i dom av den 4 mars 1999, *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115). Till följd av en begäran om förhandsavgörande från Handelsgericht Wien (Handelsrätten i Wien, Österrike) inom ramen för en talan väckt av organet för förvaltning av den skyddade ursprungsbeteckningen ”Gorgonzola” med yrkande om att saluföringen i Österrike av en mögelost med beteckningen ”Cambozola” skulle förbjudas och att detta registrerade äldre varumärke skulle avregistreras, slog domstolen för det första fast att begreppet anspelning i den mening som avses i ovannämnda bestämmelse i förordning nr 2081/92 ”omfattar ... det tänkta fallet att det ord som används för att ange en produkt innehåller en del av ett skyddat namn, på så sätt att produktnamnet får konsumenten att som referensbild tänka på den vara som har den skyddade beteckningen”. Domstolen preciserade för det andra att det kan föreligga anspelning på en skyddad beteckning utan risk för förväxling mellan produkterna i fråga.¹¹ Bland de inslag som enligt domstolen är relevanta för att slå fast att det föreligger en anspelning räknas – utöver det ”fonetiska och optiska” släktskapet mellan beteckningarna, som följer av att det omtvistade varumärket innehåller en del av den skyddade beteckningen¹² – likheten mellan de ifrågakvarande produkterna inte enbart ur en varumässig aspekt utan även vad gäller presentationen i handeln¹³ och den omständigheten att de fonetiska likheterna mellan de ifrågakvarande beteckningarna inte är en tillfällighet.¹⁴

14. Detta synsätt bekräftades i domen av den 26 februari 2008, kommissionen/Tyskland (C-132/05, EU:C:2008:117), som meddelades inom ramen för en talan om fördragsbrott där kommissionen kritiserade Förbundsrepubliken Tyskland för att ha vägrat att vidta sanktionsåtgärder mot användningen av beteckningen ”parmesan” på sitt territorium, vilket utgjorde ett intrång i den skyddade ursprungsbeteckningen ”Parmigiano Reggiano”. Domstolen slog fast att det förelåg en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 2081/92 inte enbart på grund av de visuella och fonetiska likheterna mellan de ifrågakvarande beteckningarna – bedömningskriterier som domstolen redan tillämpade i den ovannämnda domen *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*¹⁵ – utan även på grund av den ”begreppsmässiga likheten” mellan dessa ord på olika språk.¹⁶

15. Domstolen antog ett liknande synsätt även i samband med tolkningen av förordning nr 110/2008¹⁷ om skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, som i artikel 16 b innehåller en bestämmelse som i huvudsak är identisk med den i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006. I det mål om förhandsavgörande som gav upphov till domen av den 14 juli 2011, *Bureau National Interprofessionnel du Cognac* (C-4/10 och C-27/10, EU:C:2011:484), begärde klaganden i det nationella målet omprövning av beslutet att registrera två figurmärken i Finland som innehöll uttryck som i sin helhet återgav den skyddade geografiska beteckningen ”Cognac”, som klaganden är innehavare av, samt dess översättning. Domstolen kvalificerade dessa återgivningar som anspelning genom att tillämpa samma bedömningskriterier som i domen *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*¹⁸ och domen kommissionen/Tyskland.¹⁹ I dom av den 21 januari 2016, *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 31), preciserade domstolen att dessa kriterier är avsedda att vägleda

10 Rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153). Ordalydelsen i artikel 13.1 b i denna förordning är i huvudsak identisk med den i motsvarande bestämmelse i förordning nr 510/2006.

11 Dom av den 4 mars 1999, *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115, punkterna 25 och 26).

12 Dom av den 4 mars 1999, *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115, punkt 27).

13 Dom av den 4 mars 1999, *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115, punkt 28).

14 Dom av den 4 mars 1999, *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115, punkt 28).

15 Dom av den 4 mars 1999 (C-87/97, EU:C:1999:115).

16 Dom av den 26 februari 2008, kommissionen/Tyskland (C-132/05, EU:C:2008:117, punkterna 47 och 48).

17 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 av den 15 januari 2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89 (EUT L 39, 2008, s. 16).

18 Dom av den 4 mars 1999 (C-87/97, EU:C:1999:115).

19 Dom av den 26 februari 2008 (C-132/05, EU:C:2008:117). Se punkterna 56–58 i dom av den 14 juli 2011, *Bureau National Interprofessionnel du Cognac* (C-4/10 och C-27/10, EU:C:2011:484).

den nationella domstolen vid dess avgörande, i och med att det ankommer på den nationella domstolen, och inte på EU-domstolen, att bedöma om det i en viss situation förekommer en "anspelning" i den mening som avses i artikel 16 b i förordning nr 110/2008. Det nationella mål som gav upphov till begäran om förhandsavgörande som sedan låg till grund för denna dom gällde användningen av beteckningen "Verlados" på en ciderspritdryck tillverkad av företaget Viiniverla, med säte i Verla i Finland. Den hänskjutande domstolen i ifrågavarande mål, som skulle avgöra ett mål med yrkande om upphävande av ett beslut genom vilket de finländska myndigheterna föreskrev ett förbud mot att använda denna beteckning som utgjorde en kränkning av den skyddade geografiska beteckningen "Calvados", önskade bland annat få klarhet i huruvida vissa faktiska omständigheter var relevanta för att bedöma om det förelåg en anspelning. Efter att ha uttalat sig om begreppet relevant konsument²⁰ preciserade domstolen att prövningen av huruvida det föreligger en anspelning syftar till att slå fast "att omsättningskretsen i sina tankar inte får några associationer till varans ursprung, eller att en näringsidkare inte på ett orättmätigt sätt kan dra fördel av den skyddade geografiska beteckningens renommé".²¹ I detta sammanhang ansåg domstolen att varken den omständigheten att beteckningen "Verlados" hänvisade till tillverkarens namn och produktens faktiska geografiska ursprung, som var känt och erkänt bland finländska konsumenter, eller den omständigheten att drycken med denna beteckning enbart såldes lokalt och i begränsad kvantitet var av betydelse för nämnda prövning.

16. Avslutningsvis fastslog domstolen i den nyligen avkunnade domen Scotch Whisky Association, som meddelades efter det att det skriftliga förfarandet avslutats i förevarande mål,²² först och främst att varken den omständigheten att den omtvistade beteckningen innehåller en del av en skyddad geografisk beteckning eller att den uppvisar en fonetisk och visuell likhet med den skyddade geografiska beteckningen utgör en nödvändig förutsättning för att det ska anses föreligga en "anspelning" i den mening som avses i artikel 16 b i förordning nr 110/2008.²³ Domstolen preciserade att även om den omtvistade beteckningen inte innehåller någon del av den skyddade geografiska beteckningen eller inte uppvisar någon sådan likhet kan det ändå vara fråga om en anspelning, eftersom den skyddade geografiska beteckningen och den omtvistade beteckningen ligger nära varandra i "begreppsmässigt hänseende".²⁴ Vidare uteslöt domstolen att det för bedömningen av om det ska anses föreligga en "anspelning" i den mening som avses i artikel 16 b i förordning nr 110/2008 räcker att den omtvistade beståndsdelen av tecknet väcker någon form av association hos omsättningskretsen till den skyddade geografiska beteckningen eller det geografiska område som den hänför sig till. Ett sådant kriterium kan enligt domstolen inte godkännas eftersom det "inte [visar] på något tillräckligt direkt och entydigt samband" mellan beståndsdelen och den skyddade geografiska beteckningen²⁵ och är alltför "oprecist och brett" för att uppfylla behovet att säkerställa rättssäkerheten för de ekonomiska aktörer som berörs.²⁶

20 De av domstolen fastställda principerna vad gäller begreppet konsument kommer att behandlas i samband med prövningen av tolkningsfråga 3.

21 Se dom av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 45). Se, för ett liknande resonemang, dock med avseende inte enbart på anspelningen utan på samtliga fall som omfattas av artikel 16 a–d i förordning nr 110/2008, dom av den 14 juli 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 och C-27/10, EU:C:2011:484, punkt 46).

22 I enlighet med artikel 23 i domstolens stadga uppmanade domstolen parterna i det nationella målet och övriga rättegångsdeltagare som intervenerade i det skriftliga förfarandet att vid förhandlingen den 25 oktober 2018 muntligen yttra sig angående den ovannämnda domens betydelse för svaret på tolkningsfrågorna från Tribunal Supremo (Högsta domstolen).

23 Domen Scotch Whisky Association (punkterna 46 och 49).

24 Domen Scotch Whisky Association (punkt 50).

25 Domen Scotch Whisky Association (punkt 53).

26 Domen Scotch Whisky Association (punkt 55). Domstolen är vidare av den uppfattningen att "om det räckte med vilken slags association som helst hos omsättningskretsen till en skyddad geografisk beteckning, för att det ska anses föreligga en sådan anspelning, skulle detta ... leda till att artikel 16 b i förordning nr 110/2008 inkräktade på tillämpningsområdet för de därefter följande bestämmelserna i samma artikel, det vill säga leden c och d, vilka avser de fall där hänvisningen till en skyddad geografisk beteckning är ännu mer subtil än en 'anspelning' på denna" (punkt 54). Se, även, förslag till avgörande av generaladvokaten Saugmandsgaard Øe i målet Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:111, punkterna 61–63).

17. Det framgår av ovannämnda rättspraxis att skyddet mot anspelning, som föreskrivs i flera genom unionsrätten inrättade kvalitetsordningar,²⁷ utgör en form av skydd i sitt eget slag²⁸ som inte är bundet av kriteriet om vilseledande karaktär – som förutsätter att det kännetecknen som strider mot den registrerade beteckningen är ägnat att vilseleda allmänheten med avseende på varans geografiska ursprung eller kvalitet – och som inte är detsamma som ett skydd mot ren förväxling. Härav följer att det centrala syftet med skyddet mot anspelning är att skydda de registrerade beteckningarnas kvalitetsarv och anseende mot snyltning snarare än att skydda konsumenten mot vilseledande förfaranden, som mer specifikt omfattas av de fall som beskrivs i artikel 13.1 c och d i förordning nr 510/2006 och motsvarande bestämmelser i andra unionsrättsliga instrument om skydd av skyddade beteckningar.²⁹

18. Även om anspelning omfattas av samma bestämmelse i ovannämnda artikel 13 skiljer den sig från "imitation", som kännetecknas av återgivning av den registrerade beteckningens huvudinslag, och från "obehörigt bruk", som förutsätter avsiktlig, otillbörlig användning av den registrerade beteckningen för varor som inte omfattas härav, med därav följande snyltning på de värden som är förknippade med den tillverkningstradition som är utmärkande för beteckningen.³⁰ Dessutom, vilket generaladvokaten Jacobs har påpekat i sitt förslag till avgörande i målet *Conorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*³¹ angående artikel 13.1 b i förordning nr 2081/92, stöder bestämmelsens systematik den uppfattningen att villkoren för tillämpning av skyddet mot anspelning är annorlunda och mindre stränga än de villkor som gäller när det är fråga om imitation eller obehörigt bruk. De rättsliga ramarna för begreppet anspelning ska – trots den enhetliga systematiska regleringen – följaktligen sättas upp självständigt utan att eftersträva någon enhetlighet vad gäller villkoren för tillämpning av detta begrepp i förhållande till de fall där det är fråga om "imitation" och "obehörigt bruk".

19. Ur semantisk synvinkel är ordet antyda synonymt med "hänsyfta på".³² När detta begrepp ska tillämpas inom ramen för skydd av registrerade beteckningar är domstolen av den uppfattningen att en rättsstridig anspelning enbart kan föreligga om exponeringen av den konventionella produkten³³ kan framkalla en kognitiv respons av associativ art hos konsumenten, som följaktligen "leds att tänka" på produkter som omfattas av den registrerade beteckningen. Om detta med nödvändighet förutsätter en handling i form av vidarebehandling av den information som överförs från de perceptuella/kognitiva stimuli som framkallas av denna exponering, klargjorde domstolen i domen *Scotch Whisky Association* att det enbart är fråga om en anspelning om det associativa sambandet är tillräckligt "direkt och entydigt".³⁴ Denna precisering ska enligt min mening tolkas i termer av såväl omedelbarhet (den associativa kognitionsprocessen ska inte kräva någon komplex vidarebehandling av informationen) som intensitet (associationen till bilden av den produkt som omfattas av den registrerade beteckningen ska vara tillräckligt stark) i konsumentens respons på dessa stimuli.

27 Se, beträffande vinsektorn, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 2013, s. 671); se, avseende aromatiserade drycker, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 (EUT L 84, 2014, s. 14), och slutligen, vad gäller spritdrycker, ovannämnda förordning nr 110/2008.

28 I detta sammanhang vill jag erinra om att i artikel 4 i Lissabonöverenskommelsen av år 1958 om skydd för ursprungsbeteckningar och deras internationella registrering, där artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 har sitt ursprung, nämns enbart "obehörigt bruk" och "imitation" men inte "anspelning".

29 Ur detta perspektiv påminner skyddet mot anspelning om skyddet av kända varumärken. Se, beträffande möjligheten att det föreligger en anspelning enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 även för produkter som inte är jämförbara, dom av den 18 september 2015, *Federación Nacional de Cafeteros de Colombia/harmoniseringskontoret – Hautrive (COLOMBIANO HOUSE)* (T-387/13, ej publicerad, EU:T:2015:647, punkterna 55 och 56).

30 Se, beträffande begreppen obehörigt bruk och imitation, dom av den 20 december 2017, *Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne* (C-393/16, EU:C:2017:991, punkt 57).

31 C-87/97 (EU:C:1998:614, punkt 33).

32 Treccani online-encyklopedi [gäller den italienska originalversionen av förslaget].

33 Fortsättningsvis kommer jag att använda detta uttryck som benämning på produkter som inte omfattas av skyddad beteckning eller geografisk beteckning.

34 Se, särskilt, punkt 53 i domen *Scotch Whisky Association*.

20. Även med hänsyn tagen till preciseringarna i domen av den 7 juni 2018, Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415), framgår det enligt min mening tydligt av domstolens och tribunalens praxis att det finns en tendens att tolka begreppet anspelning extensivt i linje med det omfattande skydd som unionslagstiftaren har tillerkänt ursprungsbeteckningar och med den vikt som även på ett offentlighetsrättsligt plan läggs på syftet att skydda framställningen av kvalitetsprodukter.³⁵ I detta sammanhang vill jag erinra om att skyddet av dessa beteckningar inte enbart utgör ett strategiskt inslag i unionens ekonomi, vilket uttryckligen anges i skäl 1 i förordning nr 1151/2012, utan att det även bidrar till att säkerställa att det europeiska kulturarv som det hänvisas till i artikel 3.3 fjärde stycket i EU-fördraget skyddas och utvecklas.

21. Det är mot bakgrund av de i föregående punkter angivna principerna som jag kommer att pröva de tolkningsfrågor som den hänskjutande domstolen har ställt.

Den första tolkningsfrågan

22. Genom den första tolkningsfrågan önskar Tribunal Supremo (Högsta domstolen) i huvudsak få klarhet i huruvida användning av figurmärken kan utgöra en anspelning, som är förbjuden enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, eller om det enbart är användningen av beteckningar som uppvisar visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet med den ifrågavarande skyddade ursprungsbeteckningen som kan omfattas av detta begrepp.

23. Jag delar uppfattningen hos klaganden i det nationella målet, den franska regeringen, den tyska regeringen och den spanska regeringen att denna fråga ska besvaras jakande.

24. Det framgår av ovan anförda rättspraxis att det avgörande kriteriet vid bedömningen av om det föreligger en ”anspelning” är uppfattningen hos konsumenten, som ska fastställas på grundval av om det omtvistade kännetecknet kan framkalla *associationer* mellan den konventionella produkten och den produkt som omfattas av den registrerade beteckningen.³⁶ Vidare framgår det av domen Scotch Whisky Association att den omständigheten att det omtvistade kännetecknet innehåller inslag av den skyddade beteckningen och att det föreligger en visuell och/eller fonetisk likhet mellan denna beteckning och detta kännetecken enbart är *indikatorer* som ska tas i beaktande för att bedöma huruvida den konventionella produkten väcker en sådan association hos konsumenten.³⁷ Med andra ord kan det enligt domstolens uppfattning även fastslås att det förekommer en anspelning enbart på grundval av en ”begreppsmässig likhet” mellan det omtvistade kännetecknet och den skyddade beteckningen, om denna likhet kan få omsättningskretsen att tänka på produkter som omfattas av denna beteckning.

25. Om en visuell och framför allt fonetisk likhet följaktligen inte utgör någon ”nödvändig förutsättning”³⁸ för att det ska föreligga en anspelning, innebär detta att den association mellan den konventionella produkten och den produkt som omfattas av den skyddade beteckningen som krävs för att slå fast att det föreligger en anspelning, inte nödvändigtvis förutsätter att det används ord. En bild,

35 Se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 109–111 och där angiven rättspraxis) där det görs en redogörelse av syftena med den relevanta unionslagstiftningen. Se, även, dom av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 24), och dom av den 14 september 2017, EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, punkterna 80 och 81).

36 Se, för ett liknande resonemang, särskilt dom av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 22), och domen Scotch Whisky Association (punkt 51). Se, även, förslag till avgörande av generaladvokaten Saugmandsgaard Øe i målet Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:111, punkt 60).

37 Se förslag till avgörande av generaladvokaten Saugmandsgaard Øe i målet Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:111, punkt 58).

38 Domen Scotch Whisky Association (punkterna 46 och 49).

en symbol och rent generellt ett figurkännetecken kan på samma sätt som ett namn förmedla ett koncept och kan följaktligen hos konsumenten väcka en association till den skyddade beteckningen, till vilken det i detta fall inte "anspelas" visuellt eller fonetiskt utan mot bakgrund av dess begreppsmässiga innehåll.

26. I så gott som alla punkter i domskälen i domen Scotch Whisky Association och för övrigt i samtliga ovannämnda domar avser den funktion som ger upphov till anspelningen, såsom kommissionen har påpekat under förhandlingen, *beteckningen* av den konventionella produkten.³⁹

27. I motsats till kommissionen anser jag emellertid inte att det av denna omständighet går att dra slutsatsen att domstolen hade för avsikt att begränsa anspelningen enbart till de fall där associationen till den produkt som omfattas av en registrerad beteckning beror på användningen av ord. Bortsett från att det i två punkter i domskälen och i punkt 2 andra stycket i domslutet hänvisas rent allmänt till den "omtvistade beståndsdelen" i det ifrågakvarande kännetecknet, ska den terminologi som används av domstolen ses mot bakgrund av det nationella mål som ledde fram till domen Scotch Whisky Association, där tvisten handlade om huruvida ett ord i beteckningen för den konventionella produkten kunde ge upphov till anspelning.⁴⁰

28. Om man dessutom skulle dra tolknings slutsatser enbart utifrån vilken terminologi som används i denna dom, borde man av detta även kunna utläsa att domstolen hade för avsikt att begränsa begreppet anspelning till de fall där det erforderliga associativa sambandet väcks av ord i den konventionella produktens försäljningsbeteckning, medan alla övriga ord (såsom generiska, beskrivande, lovordande uttryck och m.m.) på den berörda produktens etikett eller förpackning skulle uteslutas. Enligt min uppfattning utesluts emellertid en sådan tolkning av själva ordalydelsen i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, där det uttryckligen läggs vikt vid uttryck (som "stil", "typ", "metod", "sådan som tillverkas i" och "imitation"), som vanligtvis inte utgör någon del av produktens försäljningsbeteckning men åtföljer den.

29. På ett mer grundläggande plan framgår det av domstolens ovannämnda praxis, och särskilt av domen Bureau National Interprofessionnel du Cognac⁴¹ och domen Viiniverla,⁴² att varje underförstådd eller uttrycklig hänvisning till den registrerade beteckningen, vare sig det handlar om ord eller just figurmärken på den konventionella produktens etikett eller förpackning, eller beståndsdelar som rör formen eller presentationen av denna produkt för omsättningskretsen ska tillmätas vikt vid bedömningen av huruvida det föreligger en anspelning. Vid denna bedömning ska det även beaktas om de ifrågakvarande produkterna är identiska eller hur lika de är, på vilket sätt de saluförs, däribland vilka försäljningskanaler som används, samt faktorer som gör det möjligt att slå fast att avsikten var att föra tankarna till den produkt som omfattas av den skyddade beteckningen eller att det tvärtom var en ren tillfällighet. Den nationella domstolen har följaktligen att pröva en uppsättning *indikatorer*, utan att förekomsten eller avsaknaden av någon av dessa indikatorer, till exempel en visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet mellan de ifrågakvarande *beteckningarna*, i sig gör det möjligt att slå fast eller utesluta att det föreligger en anspelning.

39 Orden eller uttrycken "beteckning", "produktnamn", "ord som används för att benämna produkten" och "försäljningsbeteckning" används omväxlande av domstolen; se, särskilt, punkterna 44, 45, 46, 48, 49–53 och 56 i domen Scotch Whisky Association.

40 Detsamma gäller för samtliga ovan anförda domar.

41 Dom av den 14 juli 2011 (C-4/10 och C-27/10, EU:C:2011:484).

42 Dom av den 21 januari 2016 (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 27).

30. Jag vill för övrigt erinra om att domstolen i domen Scotch Whisky Association preciserade att det enbart kan föreligga en anspelning om det omtvistade kännetecknet väcker ett tillräckligt ”direkt” och ”entydigt” samband mellan detta kännetecken och den registrerade beteckningen hos omsättningskretsen.⁴³ Genom att tillämpa ett sådant synsätt begränsade domstolen räckvidden av begreppet anspelning på grundval av omedelbarheten och intensiteten i konsumentens respons – i den mening som har preciserats i punkt 19 i förevarande förslag till avgörande – snarare än på grundval av vilken typ av perceptuell stimulus det rör sig om.

31. En sådan begränsning är enligt min uppfattning i sig själv ägnad att uppställa gränser för räckvidden för rättsstridig anspelning – och följaktligen för friheten för tillverkarna av konventionella produkter att välja hur de ska presentera sina produkter för omsättningskretsen – som inte går längre än vad som är nödvändigt för att uppnå ett effektivt skydd av registrerade beteckningar och för att uppfylla behovet att säkerställa rättssäkerheten för de ekonomiska aktörer som berörs.⁴⁴

32. En tolkning, som jag föreslår domstolen att anta, enligt vilken det kan föreligga en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 även genom användning av figurmärken och även när det inte finns någon visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet mellan den skyddade ursprungsbeteckningen eller den skyddade geografiska beteckningen och den konventionella produktens försäljningsbeteckning, finner inte bara starkt stöd i domstolens praxis utan är enligt min uppfattning även i linje med både unionslagstiftarens önskan att ge dessa beteckningar ett omfattande skydd och med betydelsen av de mål som eftersträvas genom tillerkännandet av ett sådant skydd, såsom har nämnts i punkt 21 i förevarande förslag till avgörande.

33. Jag vill avslutningsvis understryka att den föreslagna tolkningen inte innebär att artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 inkräktar på tillämpningsområdet för de senare leden i samma artikel, det vill säga leden c och d, vilka avser ”beteckningar” eller ”praxis” som inte är förbjudna eftersom de anspelar på en registrerad beteckning,⁴⁵ utan eftersom de ger falska eller vilseledande uppgifter om produktens ursprung, härkomst, beskaffenhet eller väsentliga egenskaper eller eftersom de under alla omständigheter kan vilseleda konsumenten.

34. Mot bakgrund av ovanstående överväganden ska tolkningsfråga 1 enligt min uppfattning besvaras så, att en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 även kan föreligga genom användning av figurkännetecken och även när det inte finns någon visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet mellan den registrerade beteckningen och den ifrågavarande produktens försäljningsbeteckning, under förutsättning att de omtvistade kännetecknen får konsumenten att direkt som referensbild tänka på den vara som har denna beteckning.

Den andra tolkningsfrågan

35. Den andra tolkningsfrågan kan delas upp i två delar. Genom den första delen av frågan önskar den hänskjutande domstolen i huvudsak få klarhet i huruvida den omständigheten att kännetecken som anspelar på den region som en skyddad ursprungsbeteckning har anknytning till enligt artikel 2.1 a i förordning nr 510/2006 används för produkter som är identiska eller jämförbara med dem som omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen utgör en anspelning som är förbjuden enligt artikel 13.1 b i nämnda förordning. Genom den andra delen av frågan önskar Tribunal Supremo (Högsta domstolen) få klarhet i huruvida det kan vara fråga om en rättsstridig anspelning även när dessa kännetecken används av en tillverkare som är etablerad i nämnda region men för produkter som inte uppfyller villkoren i produktspecifikationen för den skyddade ursprungsbeteckningen.

⁴³ Domen Scotch Whisky Association (punkt 53).

⁴⁴ Domstolen påpekade själv i punkt 55 i domen Scotch Whisky Association att denna begränsning uppfyller behovet av att säkerställa rättssäkerheten.

⁴⁵ Se, för ett liknande resonemang, domen Scotch Whisky Association, punkt 65.

36. Svaret på den första delen av frågan följer av de ovan anförda övervägandena.

37. Med tanke på sambandet mellan produkter med skyddad ursprungsbeteckning och den region där de har sitt ursprung,⁴⁶ kan den omständigheten att figur- och/eller ordkännetecken som anspelar på denna region används för konventionella produkter som är identiska eller jämförbara med dem som omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen få omsättningskretsen att tänka på dessa produkter och följaktligen utgöra en anspelning som är förbjuden enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006. Mot bakgrund av ovanstående överväganden kan detta emellertid endast ske om den association till det geografiska området för den skyddade ursprungsbeteckningen som väcks genom användning av kännetecken som ger upphov till anspelning, är sådan att den får konsumenten att *direkt* som referensbild tänka på de produkter som har den skyddade ursprungsbeteckningen.

38. Som domstolen upprepade gånger har slagit fast ankommer det på den nationella domstolen att pröva huruvida förutsättningarna för att det under de aktuella omständigheterna ska anses föreligga en rättsstridig anspelning är uppfyllda.⁴⁷ Syftet med följande överväganden är därför enbart att tillföra tolkningsbidrag som kan vägleda den hänskjutande domstolen (eller den domstol som prövar målet i sak och eventuellt har att meddela avgörande) i denna prövning.

39. Även om tolkningsfrågorna huvudsakligen fokuserar på figurkännetecken som återges på de omtvistade etiketterna förekommer det i det nationella målet en rad beståndsdelar, däribland ordelementen (orden "Rocinante" och "adarga de oro") och andra figurelement (teckningar som återger fysiska egenskaper hos vissa personer i Cervantes berömda roman samt andra inslag som anses vara typiska för landskapet i La Mancha), som enligt den hänskjutande domstolens uppfattning anspelar på den region som den skyddade ursprungsbeteckningen "Queso Manchego" har anknytning till. Orden "manchego" eller "Mancha" förekommer inte, inte ens delvis, i de ifrågasatta ordkännetecknen⁴⁸ och det finns ingen visuell eller fonetisk likhet mellan dessa kännetecken och den ifrågasatta skyddade ursprungsbeteckningen. Såsom den hänskjutande domstolen har påpekat följer härav, att en anspelning – för det fall en sådan konstateras – under sådana omständigheter som de som föreligger i det nationella målet, skulle vara av ren begreppsmässigt art.

40. Oavsett om de ifrågasatta figurkännetecknen bedöms vart och ett för sig eller i kombination med varandra förefaller de vid första anblicken inte vara ägnade att utgöra en anspelning som är förbjuden enligt artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, såsom den har tolkats av domstolen i domen Scotch Whisky Association. Som kommissionen och den tyska regeringen har påpekat förefaller i själva verket vissa av dessa kännetecken vara alltför generiska för att konsumenten ska göra en "entydig" koppling till regionen La Mancha⁴⁹ medan de bilder som hänvisar till personer i romanen "Don Quijote de la Mancha" eller till platser eller berömda scener i denna roman inte förefaller vara ägnade att upprätta ett tillräckligt "direkt" samband med det ifrågasatta geografiska området. Således leds konsumenten att tänka på detta område enbart på ett "förmedlat" sätt genom en kedja av associationer.

46 Sambandet mellan skyddade ursprungsbeteckningar och regionen i fråga är starkare jämfört med vad som är fallet i fråga om skyddade geografiska beteckningar. I artikel 2.1 i förordning nr 510/2006 stadgas att produkter med skyddad ursprungsbeteckning ska produceras, bearbetas och beredas i det avgränsade geografiska området (led a) medan vad gäller produkter med skyddad geografisk beteckning räcker det att endast någon av dessa processer sker i området i fråga (led b).

47 Se, särskilt, dom av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punkterna 22 och 31), och domen Scotch Whisky Association (punkterna 45, 46, 51, 52 och 56 samt punkt 2 i domslutet).

48 De omtvistade etiketterna innehåller endast ordet "queso", vilket emellertid utgör en generisk benämning och därmed inte omfattas av skydd; se artikel 13.1 andra stycket i förordning nr 510/2006.

49 Jag syftar framför allt på de bilder av en fårhjord, en slätt, en figur på en häst och väderkvarnar som förekommer på de omtvistade etiketterna och bland de ifrågasatta varumärkenas figurelement.

41. Mot bakgrund av det ovan anförda utesluter jag emellertid inte att en anspelning likväl kan föreligga under de omständigheter som föreligger i det nationella målet om det – på grundval av en övergripande bedömning där vikt läggs vid samtliga beståndsdelar som kan ge upphov till anspelning, det vill säga såväl ord- som figurkännetecken på de ifrågasatta etiketterna, den omständigheten att de ifrågavarande produkterna är identiska eller liknar varandra samt på vilket sätt man presenterar, gör reklam för samt saluför de ifrågavarande produkterna – fastslås att förutsättningarna för ett sådant fall är uppfyllda.⁵⁰

42. Den andra delen av frågan gäller vilken vikt som ska tillmätas den omständigheten att kännetecken som anspelar på den region som en skyddad ursprungsbeteckning har anknytning till används för produkter som inte omfattas av denna beteckning, men vars framställning, beredning och bearbetning äger rum i denna region.⁵¹

43. I detta sammanhang vill jag, i likhet med klaganden i det nationella målet, den franska regeringen, den tyska regeringen, den spanska regeringen och kommissionen, påpeka att artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006 inte utesluter några fall där den geografiska härkomsten för de produkter som ger upphov till anspelning sammanfaller med härkomsten för produkter med skyddad ursprungsbeteckning eller skyddad geografisk beteckning från sitt tillämpningsområde. Detta är för övrigt i linje med både beskaffenheten av skyddet mot anspelning – vilket som anförts ovan visserligen omfattar även förväxlingssituationer, men bortser från vilseledande av konsumenten bland annat vad gäller det geografiska ursprunget hos de produkter som ger upphov till anspelning – och de mål som eftersträvas genom förordning nr 510/2006. Om det vore tillåtet för tillverkare som verkar i det geografiska område som en viss skyddad ursprungsbeteckning har anknytning till, men som inte uppfyller kraven i produktspecifikationen, att använda kännetecken som anspelar på detta geografiska område för produkter som är identiska eller jämförbara med dem som omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen skulle nämligen den kvalitetsgaranti som följer av denna beteckning⁵² försvagas, eftersom denna garanti, även om den i huvudsak har anknytning till den geografiska härkomsten av produkter med skyddad ursprungsbeteckning, förutsätter att samtliga krav i produktspecifikationen är uppfyllda. Om skyddet mot anspelning inte utökades till att omfatta ageranden av lokala tillverkare som inte uppfyller kraven i produktspecifikationen, skulle rättigheterna för de tillverkare som har gjort verkliga insatser för att förbättra kvaliteten för att kunna använda en registrerad ursprungsbeteckning med stöd av förordning nr 510/2006 kränkas. Som den franska regeringen har understrukit, skulle dessa dessutom utsättas för konsekvenserna av illojal konkurrens som – just därför att denna utövas av tillverkare som är etablerade i samma geografiska område – potentiellt är ännu skadligare.⁵³

50 Däribland den förväxling mellan produkter med skyddad ursprungsbeteckning och produkter utan skyddad ursprungsbeteckning som enligt beslutet att begära förhandsavgörande följer av vissa uppgifter på IQC:s webbplats. I detta sammanhang vill jag påpeka att den omständigheten att dessa uppgifter, såvida de är vilseledande, omfattas av tillämpningsområdet för artikel 13.1 c i förordning nr 510/2006 inte utesluter att de kan beaktas som indikatorer på en anspelning i den mening som avses i led b i denna bestämmelse.

51 Det vill säga produkter som inte uppfyller kraven i produktspecifikationen för den skyddade ursprungsbeteckningen i andra avseenden än vad gäller deras geografiska ursprung.

52 Denna garanti är ”det centrala ändamålet med de rättigheter som beviljas med stöd av förordning nr 510/2006”; se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, punkt 112).

53 Vad beträffar det argument som motparten i det nationella målet har anförts och som grundar sig på kravet på rättssäkerhet angående frågan huruvida det är lagligt att använda kännetecken som har registrerats som varumärken före registreringen av en ursprungsbeteckning med stöd av förordning nr 510/2006, vill jag erinra om att det i artikel 14.2 i denna förordning stadgas att ett varumärke, vars användning motsvarar något av de fall som avses i artikel 13 i samma förordning, som har registrerats före dagen för skyddet av ursprungsbeteckningen eller den geografiska beteckningen i ursprungslandet, får fortsätta att användas, trots registreringen av ursprungsbeteckningen eller den geografiska beteckningen. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida villkoren för att tillämpa denna bestämmelse är uppfyllda i det nationella målet.

44. Mot bakgrund av ovanstående överväganden ska Tribunal Supremos (Högsta domstolen) andra tolkningsfråga, enligt min uppfattning, besvaras så, att den omständigheten att kännetecken som anspelar på den region som en skyddad ursprungsbeteckning har anknytning till enligt artikel 2.1 a i förordning nr 510/2006 används för produkter som är identiska eller jämförbara med dem som omfattas av nämnda beteckning kan utgöra en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i denna förordning även om dessa kännetecken används av en tillverkare som är etablerad i denna region för produkter som inte omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen.

Den tredje tolkningsfrågan

45. Genom den tredje tolkningsfrågan önskar den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida begreppet normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument, utifrån vilket den nationella domstolen ska göra sin bedömning för att slå fast huruvida det föreligger en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, avser en europeisk konsument eller om begreppet enbart omfattar konsumenter i den medlemsstat där den produkt som ger upphov till anspelningen tillverkas och huvudsakligen konsumeras.

46. Som nämnts ovan, och som samtliga rättegångsdeltagare som har inkommit med yttranden till domstolen har gjort gällande, kan svaret på denna fråga utläsas av domen av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35). I denna dom, som gällde tolkningen av artikel 16 b i förordning nr 110/2008, preciserade domstolen att mot bakgrund av nödvändigheten att säkerställa ett effektivt och enhetligt skydd av geografiska beteckningar i hela unionen ska begreppet konsument, vars uppfattning man ska utgå från för att slå fast om det föreligger en anspelning i den mening som avses i denna bestämmelse, avse ”den europeiska konsumenten och inte enbart konsumenten i den medlemsstat där den produkt tillverkas som anspelar på den skyddade geografiska beteckningen”.⁵⁴ Samma tolkning ska enligt min uppfattning göras vad gäller skyddet mot anspelning i enlighet med förordning nr 510/2006.

47. Omständigheterna i det nationella målet skiljer sig emellertid från dem som gav upphov till domen Viiniverla⁵⁵. Om man enbart hade hänvisat till den lokala finländska konsumenten – som utifrån beteckningen ”Verlados” kan känna igen tillverkningsorten för den produkt som ger upphov till anspelning – och inte till en europeisk konsument, skulle man i det fallet kunnat utesluta att det förelåg en anspelning.⁵⁶ Om man däremot i förevarande nationella mål enbart utgick från den spanska konsumentens uppfattning skulle det vara enklare att avgöra om det föreligger en anspelning, medan man skulle riskera att utesluta en sådan anspelning om man i stället utgick från den europeiska konsumentens uppfattning (med undantag för den spanska konsumenten), eftersom sambandet mellan regionen La Mancha och figur- och ordkännetecknen på de etiketterna i fråga onekligen är svagare hos den europeiska konsumenten.

48. Det är av detta skäl som den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida man under de omständigheter som föreligger i det nationella målet ska beakta den europeiska konsumenten eller enbart den spanska konsumenten.

⁵⁴ Se dom av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 27).

⁵⁵ Dom av den 21 januari 2016 (C-75/15, EU:C:2016:35).

⁵⁶ Om än mot bakgrund av en tolkning av begreppet anspelning som var begränsad till risken för förväxling mellan de ifrågavarande produkterna och vilseledande av konsumenten, vilken domstolen emellertid ogillade; se dom av den 4 mars 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, punkt 26), dom av den 26 februari 2008, kommissionen/Tyskland (C-132/05, EU:C:2008:117, punkt 45), och dom av den 21 januari 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 44).

49. Det är uppenbart att begreppet europeisk konsument har inneboende begränsningar i och med att det under alla omständigheter handlar om en rättslig fiktion (*fictio juris*) som tenderar att komprimera en mycket varierad och föga likartad verklighet till en gemensam nämnare. Inom ramen för skyddet av registrerade beteckningar mot rättsstridig anspelning – där konsumentens förmodade uppfattning är av betydelse för att slå fast om det föreligger en ren association och inte någon risk för förväxling – ska detta begrepp, och det mer generella begreppet normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument, dessutom tillämpas med särskild försiktighet.

50. Mot bakgrund av det ovan nämnda uppfyller – vilket domstolen även underströk i domen *Viiniverla* – användningen av begreppet europeisk konsument behovet av att säkerställa ett effektivt och enhetligt skydd av registrerade beteckningar i hela unionen.⁵⁷

51. Om detta behov å ena sidan förutsätter att man även vad gäller produkter som är avsedda för lokal handel inte beaktar omständigheter som kan *utesluta* förekomsten av förbjuden anspelning hos konsumenter i en enda medlemsstat, innebär nämnda behov å andra sidan inte att en otillåten anspelning som har *fastställts* med hänvisning till konsumenter i en enda medlemsstat är otillräcklig för att tillämpa skyddet i enlighet med förordning nr 510/2006.

52. Mot bakgrund av ovanstående överväganden ska Tribunal Supremos (Högsta domstolen) tredje tolkningsfråga, enligt min uppfattning, besvaras så, att den nationella domstolen, när den bedömer om det föreligger en "anspelning" på en registrerad beteckning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, ska utgå från uppfattningen hos en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten europeisk genomsnittskonsument, varvid detta sistnämnda begrepp ska anses avse även konsumenten i den medlemsstat där de produkter som ger upphov till anspelningen tillverkas eller som den registrerade beteckningen har geografisk anknytning till.

Förslag till avgörande

53. Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen ska besvara frågorna från Tribunal Supremo (Högsta domstolen) på följande sätt:

"Artikel 13.1 b i rådets förordning nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel ska tolkas så, att en anspelning i den mening som avses i denna bestämmelse även kan föreligga genom användning av figurkännetecken och även när det inte finns någon visuell, fonetisk eller begreppsmässig likhet mellan den registrerade beteckningen och den ifrågakvarande produktens försäljningsbeteckning, under förutsättning att de omtvistade kännetecknen får konsumenten att direkt som referensbild tänka på den vara som har denna beteckning.

Den omständigheten att kännetecken som anspelar på den region som en skyddad ursprungsbeteckning har anknytning till enligt artikel 2.1 a i förordning nr 510/2006 används för produkter som är identiska eller jämförbara med dem som omfattas av nämnda beteckning kan utgöra en anspelning i den mening som avses i artikel 13.1 b i denna förordning även om dessa kännetecken används av en tillverkare som är etablerad i denna region för produkter som inte omfattas av den skyddade ursprungsbeteckningen.

⁵⁷ Dom av den 21 januari 2016 (C-75/15, EU:C:2016:35, punkt 27).

När den nationella domstolen bedömer om det föreligger en 'anspelning' på en registrerad beteckning i den mening som avses i artikel 13.1 b i förordning nr 510/2006, ska den utgå från uppfattningen hos en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten europeisk genomsnittskonsument, varvid detta sistnämnda begrepp ska anses avse även konsumenten i den medlemsstat där de produkter som ger upphov till anspelningen tillverkas eller som den registrerade beteckningen har geografisk anknytning till.”